

JARL ANDERS LARSEN
Veaveien 213
8475 STRAUMSJØEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Espen Olaf Henriksen, 75531603

Tillatelse til utsetting av lutzgran - 5/7 - Bø

Vi viser til din søknad av 16.6.2019 om utsetting av utenlandsk treslag (lutzgran) til skogproduksjon.

Vedtak

Jarl Anders Larsen gis tillatelse til utsetting av 1500 lutzgran til skogproduksjon på gnr. 5 bnr. 7 i Bø kommune. Tillatelsen gjelder suppleringsplanting innenfor areal beplantet med lutzgran i perioden 2010-2011. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, jf. naturmangfoldloven § 30.

Vilkår til tillatelsen:

- Tillatelsen gjelder kun planting på arealet som er angitt i søknad av 16.6.2019. Arealet er også inntegnet på kart i dette vedtaksbrev.
- Søker plikter å begrense spredning av lutzgran fra utsettingsområdene. Spredning innen egen eiendom må fjernes av søker. Ved spredning til andre eiendommer må søker om mulig innhente grunneiers samtykke og deretter fjerne spredningen. Hvis eier av annen eiendom ikke tillater fjerning, må spredningen meldes til Fylkesmannen.
- Ved en eventuell overdragelse av eiendom må ny grunneier informeres om tillatelsen og vilkårene som er satt.
- Det skal ikke settes igjen trær (frøtrær) for naturlig foryngelse når bestandet hogges¹.
- Virksomheten/søker skal ha internkontroll. Internkontroll er ordninger som sikrer at søker og eventuelt ansatte har kunnskap om reglene i forskriften, og rutiner som sikrer at forskrift og vilkår blir overholdt. Internkontroll skal vises til ansvarlig myndighet ved forespørsel².
- Plantingen må være fullført innen 31.12.2022.

Miljødirektoratet og Fylkesmannen kan kontrollere at tiltaket er utført etter forutsetningene i tillatelsen³.

¹ Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 8

² Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 10

³ Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 11

Bakgrunn

Du har søkt om å sette ut 1500 lutzgran (*Picea × lutzii*) som suppleringsplanting i to felt (totalt ca. 40 daa) på din eiendom 5/7 i Bø kommune. Hensikten med plantingen er å oppnå bedre tetthet og kvalitet i tidligere plantinger der det har vært avgang av planter. I søknaden viser du til tap fra plantinger som er utført i tidsrommet 2011-14.

Vi ser i vårt arkiv at dette er første gang det søkes om tillatelse til planting av lutzgran på denne eiendommen. I følge kommunens skogbrukskontor ble de aktuelle plantingene satt ut i 2010-2011, altså før 1.7.2012, da kravet om tillatelse ble innført. Plantefeltet har derfor ikke tidligere vært behandlet etter forskrift om utenlandske treslag.

Grunnlaget for avgjørelsen

Det følger av naturmangfoldlovens § 30 at utsetting av utenlandske treslag krever tillatelse fra ansvarlig myndighet. Slik tillatelse kan ikke gis hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold.

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 25.5.2012. Miljødirektoratet er ansvarlig myndighet etter forskriften. Myndighet til å behandle søknader og gi tillatelser etter forskriften har blitt delegert til Fylkesmannen.

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12.

Begrunnelse

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål skal hindre at planting av utenlandske treslag påvirker mangfoldet i naturen negativt. Fylkesmannen har derfor vurdert tilgjengelig kunnskap om treslaget og naturverdiene i og rundt utsettingsfeltet. Vi legger vekt på om det kan forventes spredning av treslaget som kan gi uheldige følger for spesielle naturverdier (viktige naturtyper, verneområder eller forekomst av rødlistearter) i områdene rundt feltet.

Ifølge *Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold*⁴ kan bartrær under gitte betingelser spre seg flere kilometer fra mortreet. I *Utredning av forbud mot utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål*⁵ vises det til at det ikke er direkte kobling mellom registrert spredning og økologisk effekt. Frøspredte individer som havner på voksesteder med ugunstig lokalklima og utilstrekkelige jordbunnsforhold vil ikke vokse til livskraftige trær. Myr er et eksempel på et ugunstig voksested. Selv om frøet spirer til en liten plante, er mortaliteten meget høy på dette stadiet⁶. Sammenfall i tid mellom menneskeskapte eller naturlige forstyrrelser av vegetasjonsdekket og gode frøår kan forårsake større spredning.

Lutzgran er en krysning mellom sitkagran og kvitgran som naturlig forekommer i Canada og Alaska. Selv om treslaget er en krysning, så har det evne til å formere seg med frø. Artsdatabanken har i Fremmedartslista 2018 gjort en samlet vurdering av sitkagran og hybridene lutzgran. Begge disse treslagene er plassert i kategorien *svært høy risiko* (SE). Begrunnelsen er at disse treslagene har stort invasjonspotensiale og stor økologisk effekt. Den økologiske effekten er best dokumentert for sitkagran i kystlynghei.

⁴ DN-utredning 8-2012.

⁵ Miljødirektoratet og Landbruks- og reindriftsdirektoratet, rapport M-1378, 2019.

⁶ Harper, J.L. (1977) Population Biology of Plants.

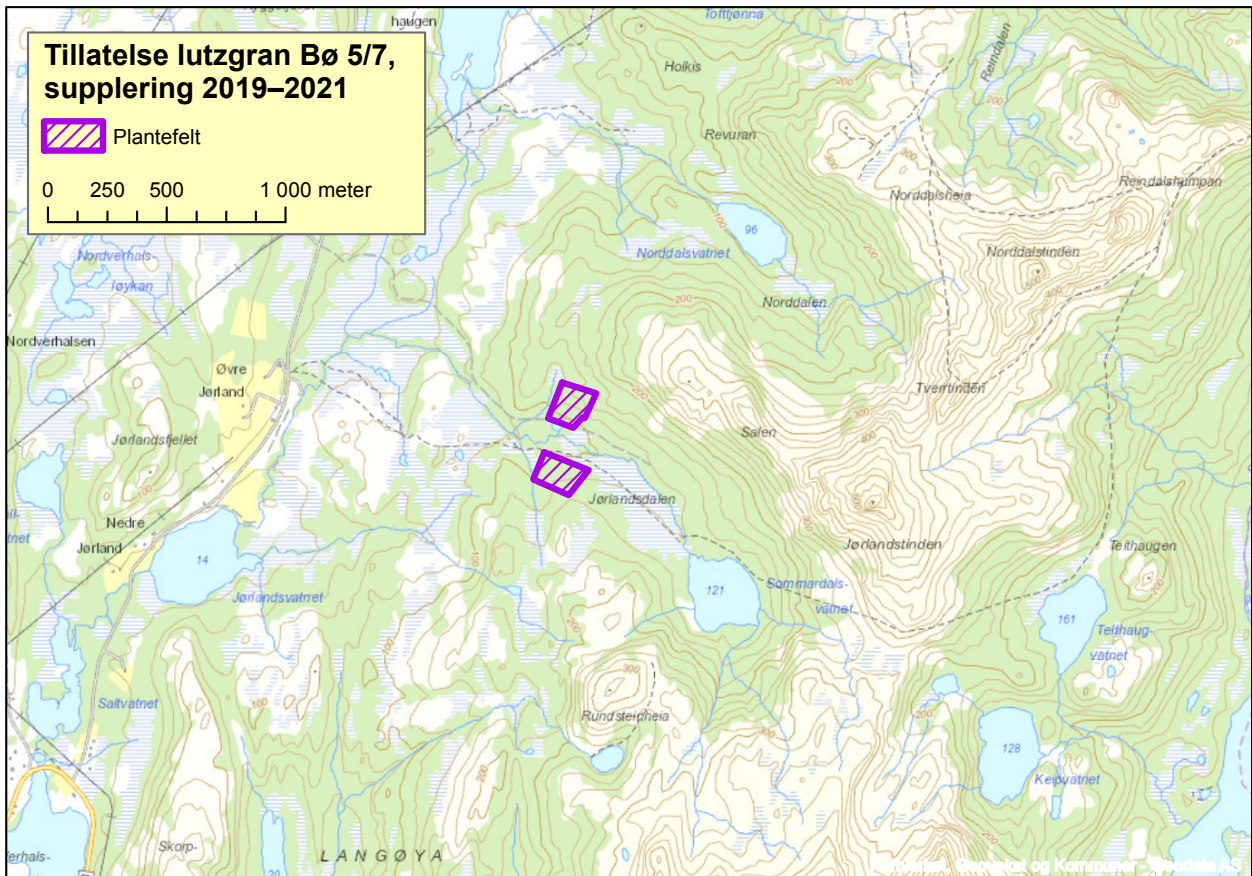

Arealet som søkes beplantet (to områder á ca. 20 daa) er to plantefelt der det ble satt ut lutzgran i 2011-12, og der det nå er behov for suppleringsplanting. Feltene ligger på hver sin side av Jørlandsdalen ca. 100–150 moh., ca. 750 m nordvest for Sommardalsvatnet (se figur 1). Vi legger til grunn at det ikke er viktige naturverdier i selve plantefeltene.

Berggrunnen under plantefeltet og nærområdet består av båndgneis, som i seg selv ikke gir grunnlag for spesielt rik vegetasjon. Det samme gjelder sannsynligvis for de uspesifiserte forvittringsmaterialene som ligger over berggrunnen i det meste av området.

Områdene rundt plantefeltet vil kunne utsettes for vindsprede frø fra plantefeltene. Landområdene mellom 200 meter og 2 km fra det omsøkte plantefeltet består hovedsakelig av skog, myr og hei. Det er tidligere vist at frøspredt lutzgran kan spire i disse naturtypene⁷. I hvilken grad spirene utvikler seg videre vil imidlertid avhenge av forholdene på voksestedet. Gran vokser for eksempel dårlig i myr.

Artskart har svært få registreringer av lutzgran i Bø kommune. Det er registrert spredning av lutzgran ved en lokalitet ca. 6 km lengre vest (Rise). Der står et stort antall trær på forstyrret mark (veiskjæring), samt et 40 cm høyt individ i beitepreget bjørkeskog. Denne spredningen er ca. 100 m unna nærmeste mulige opphav.

Figur 1: Beliggenhet av omsøkt utsetting av lutzgran.

⁷ NINA-rapport 1231, 2016, *Kartlegging av kortdistansespredning av fremmede bartrær. Vrifuru og lutzgran.*

Tabell 1. Registrerte naturverdier mindre enn 2 km fra omsøkt felt (Naturbase og Artskart).

Navn	Kategori	Verdi/status	Avstand
horndykker	rødlistede arter	VU – sårbar	950 m
fiskemåke, lirype	rødlistede arter	NT – nær truet	950 m

Registrerte naturverdier innenfor en avstand av 2 km fra de omsøkte plantefeltene er oppsummert i tabell 1.

Samlet vurdering

Vår samlede vurdering er at utplantingen ikke forventes å gi vesentlige uheldige følger for biologisk mangfold. Vi kan ikke utelukke fremtidig spredning av enkeltindivider til hei-, skog- og myrområder rundt plantefeltet. Enkeltplanter kan også etablere seg såpass langt fra feltet at de ikke uten videre blir fjernet. Slik spredning er ikke ønskelig, men vil sannsynligvis ikke gi vesentlige uheldige følger for spesielle naturverdier. I og med at den omsøkte planting er en suppleringsplanting i plantefelt der det allerede står lutzgran, vil planting ha liten betydning for fremtidig mengde lutzgranfrø i området.

Det er tiltakshaver som må dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet⁸. Dette omfatter tilsyn og fjerning av trær som eventuelt sprer seg ut fra feltet.

Bruk av lutzgran kan under noen forhold medføre risiko for naturmangfold, men gir samtidig høyere verdiskaping enn alternative treslag. Når risikoen for vesentlige uheldige følger for naturmangfold er lav, blir hensynet til andre samfunnsinteresser⁹ (forventet økonomisk verdiskaping) avgjørende. Vi gir derfor tillatelse til utplanting av lutzgran. Vilklårene er satt ut fra føre-var-prinsippet og for å minske risikoen for negative virkninger.

Saksopplysninger

Det kan klages på vedtaket innen 3 uker etter at brevet er mottatt, jf. forvaltningslovens regler. Klagen sendes til Fylkesmannen i Nordland og avgjøres av Miljødirektoratet hvis Fylkesmannen ikke omgjør eget vedtak.

Med hilsen

Kjell Eivind Madsen (e.f.)
fung. seksjonsleder

Espen Olaf Henriksen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Bø kommune Rådhuset 8475 Straumsjøen
Sortland kommune Postboks 117 8401 Sortland

⁸ Naturmangfoldloven § 11

⁹ Naturmangfoldloven § 14